5 සංවර්ධනය

සංවර්ධනය යනු ගතික සංකල්පයකි. සාක්ෂාත් කර ගෙන අවසන් කළ නොහැකි අඛණ්ඩ වූ ක්‍රියාදාමයකි.

සංවර්ධනයේ මූලික සංකල්ප සහ ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පරිච්ඡේදයේ අරමුණ වේ.

සංවර්ධනය යන සංකල්පය කාලීන ව වෙනස් වූවකි. 20 වන සියවසේ මැද භාගය වන තෙක් ම රටක පැවති ආර්ථික දියුණුව, ''සංවර්ධනය'' ලෙස හඳුන්වනු ලැබී ය. (5.1 රූපය).

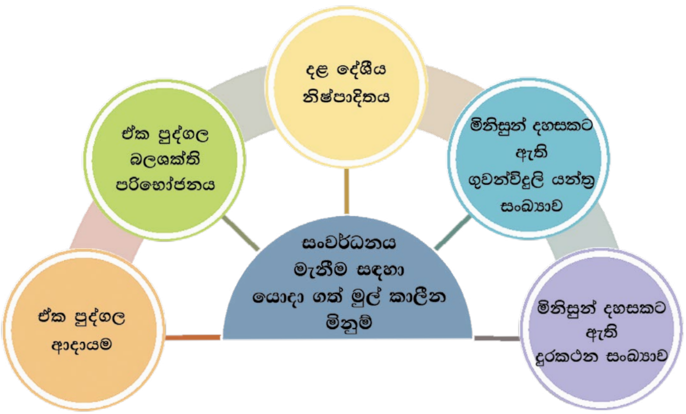

5.1 රූපය - සංවර්ධනය මැනීම සඳහා යොදා ගන්නා ලද මුල් කාලීන මිනුම්

පසු කලෙක ''සංවර්ධනය'' යන්න ක්ෂේත්‍ර ගණනාවක් නියෝජනය කරන පුළුල් අර්ථයක් ගෙන දෙන සංකල්පයක් බවට පත් විය. 20 වන සියවසේ අග භාගය වන විට සංවර්ධනය යනු හුදෙක් භෞතික හෝ ආර්ථිකමය තක්සේරුවක් ම නොවූ අතර මානුෂ සංවර්ධනයට අවශ්‍ය සංරචකයන් ද ඊට ඇතුළත් කරනු ලැබී ය.

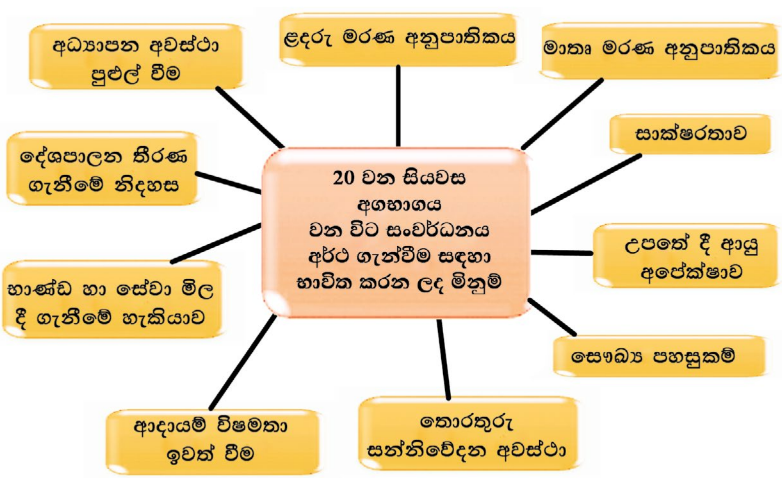

5.2 රූපය - සංවර්ධනය මැනීමේ වර්තමාන මිනුම්

සංවර්ධනය පිළිබඳ ව ඉදිරිපත් කර ඇති නිර්වචන කිහිපයක් අධ්‍යයනය කිරීමෙන් සංවර්ධනය යන්නෙහි අර්ථය වඩාත් පැහැදිලි වේ.

''රටක ආර්ථික සංවර්ධනය සමග සමාජයීය සංවර්ධනයක් ද ඇති විය යුතු ය. සමාජයීය සංවර්ධනය සිදු විය යුත්තේ ආහාර හා පෝෂණය, සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපනය, නිවාස, සමාජ සුරක්ෂිතතාව, ඇඳුම් පැළඳුම්, විවේකය හා මානුෂික නිදහස යන ක්ෂේත්‍රවල ය''. (1978 යුනෙස්කෝ ප්‍රකාශය)

''සංවර්ධනය යනු ජනසංඛ්‍යාව සමාජයීය, සංස්කෘතික හා සදාචාරාත්මක යන සාධක ඇතුළත් වෙනස් වීම් හා වර්ධනය පිළිබඳ ක්‍රියාදාමයකි''. (තෙවන සංවර්ධන දර්ශකය 1981/90 එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය)

සංවර්ධනය යන සංකල්පය අර්ථ දැක්වීමේ දී 80 දශකයේ පරිසර ආරක්ෂාව හා සංරක්ෂණය කෙරෙහි ද 90 දශකයේ දී තිරසර සංවර්ධනය කෙරෙහි ද අවධානය යොමු වී තිබේ. තිරසර සංවර්ධනයේ දී ආර්ථික, සමාජ හා පරිසර යන අංශවල අන්තර් සම්බන්ධතාව, සංවර්ධන සංකල්පයට ඇතුළත් විය. මෙලෙස සංවර්ධනය යන සංකල්පය කාලීන ව වෙනස් වී ඇති බැවින් සංවර්ධනය මැනීම සඳහා ද කලින් කලට විවිධ මිනුම් භාවිත කර ඇත.

ක්‍රියාකාරකම්

01. සංවර්ධනය වඩාත් අර්ථ ගැන්වෙන පරිදි සරල නිර්වචනයක් නිර්මාණය කරන්න.

02. ගුරු උපදෙස් ලබා ගනිමින් සංවර්ධනය යන සංකල්පය හඳුනා ගැනීම සඳහා භාවිත වන තවත් නිර්වචන කිහිපයක් එක්රැස් කරන්න.

සංවර්ධනය මැනීමේ මිනුම්

සංවර්ධනය, සංකල්පයක් ලෙස සලකනු ලැබුව ද, එකිනෙක රටවල සංවර්ධන මට්ටම හඳුනා ගැනීම සඳහා විවිධ මිනුම් යොදා ගැනේ. සංවර්ධනයේ අරුත පුළුල් ව හඳුනා ගැනීමත් සමග ම විවිධ ආයතන, සංවිධාන හා පුද්ගලයන් විසින් මේ සඳහා වඩාත් ගුණාත්මක මිනුම් හඳුන්වා දෙන ලදි. එවැනි මිනුම් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

සංවර්ධනය මැනීමේ මිනුම්

පැරණි මිනුම්

- මූර්ත දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය
- ප්‍රතිශීර්ෂ දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය
- දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයේ වර්ධන වේගය

නූතන මිනුම්

- භෞතික ජීවන තත්ත්ව දර්ශකය (P Q L I)
- මානුෂ සංවර්ධන දර්ශකය (H D I)
- මානුෂ දරිද්‍රතා දර්ශකය (H P I)
- මානුෂ පීඩක දර්ශකය (H P I)

මුල් කාලයේ පැවති මිනුම් තුළින් සංවර්ධනයේ යථාර්ථය එළිදැක්වීමක් සිදු නොවූ අතර දියුණු, මධ්‍යම සහ අඩු යන සංවර්ධන මට්ටම් කිහිපයක් හඳුනා ගැනීමට

පමණක් එය සීමා විය. පසු කලෙක එය තවදුරටත් වැඩිදියුණු වී ''එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන'' (1990-99) යටතේ හඳුන්වා දෙන ලද ''මානුෂ සංවර්ධන දර්ශකය'' සංවර්ධනය මැනීම සඳහා යොදා ගන්නා ලදි. එමගින් එතෙක් පැවති දුර්වලතා මග හැර සංවර්ධනයේ යථාර්ථය හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. මානුෂ සංවර්ධනයේ මූලික අංග තුනක් ඇතුළත් වන මෙය, සංග්‍රහිත දර්ශකයකි. මානුෂ සංවර්ධන දර්ශකය ගණනය කිරීමේ දී, උපතේ දී ආයු අපේක්ෂාව, සාක්ෂරතාව සහ ක්‍රයශක්තිය හා ගැළපූ ඒක පුද්ගල දළ ජාතික නිෂ්පාදනය ප්‍රධාන නිර්ණායක ලෙස යොදා ගන්නා ලදි.

0-1 දක්වා (0.000-0.1) වූ පරාසයක විහිදෙන මෙම දර්ශක අගය අනුව ලෝකයේ රටවල් සංවර්ධන කාණ්ඩ හතරක් යටතේ හඳුනා ගනු ලැබේ.

1. ඉතා ඉහළ මානුෂ සංවර්ධනයක් ඇති රටවල්
2. ඉහළ මානුෂ සංවර්ධනයක් ඇති රටවල්
3. මධ්‍යස්ථ මානුෂ සංවර්ධනයක් ඇති රටවල්
4. පහළ මානුෂ සංවර්ධනයක් ඇති රටවල්

''ශ්‍රී ලංකාව, 2012 වර්ෂයේ දී මානුෂ සංවර්ධන දර්ශක අගය 0.715ක් බවට පත් කර ගෙන ලෝකයේ රටවල් 187ක් අතුරෙන් 92 ස්ථානය හිමි කර ගෙන ඇත'' (ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව - 2012)

සාක් රටවල් අතරින් ඉහළ ම මානුෂ සංවර්ධනයක් සහිත රට ශ්‍රී ලංකාව වන අතර ඉහළ සංවර්ධන කාණ්ඩයේ ඇති එක ම සාක් රට ද ශ්‍රී ලංකාව යි. (මුදල් හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශය, 2013)

ක්‍රියාකාරකම්

01. සංවර්ධනය මැනීම සඳහා යොදා ගන්නා පැරණි මිනුම් හා නූතන මිනුම් දෙක බැගින් ලියන්න.

02. "සංවර්ධනය යනු රටක ආර්ථික වශයෙන් සිදු වන දියුණුව ම නොවේ" නිදසුන් දෙමින් පැහැදිලි කරන්න.

03. රටක සංවර්ධනය මැනීම සඳහා ඉතා සුදුසු මිනුමක් ලෙස "මානුෂ සංවර්ධන දර්ශකය" යොදා ගැනීමට හේතු දක්වන්න.

04. රටක සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය පරිසර සමතුලිතතාවට බාධාවක් නොවන අයුරුන් සිදු කළ හැකි අයුරු කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.

තිරසර සංවර්ධනය

අතීතයේ දී ලෝකයේ රටවල් බොහොමයක් සංවර්ධනය ලෙස සලකණු ලැබුවේ ආර්ථික අංශයේ සිදු වන වැඩිදියුණුවක් ලෙසිනි. මෙම අදහස 21 වන සියවසේ දී ද මුළුමනින් ම ඉවත් නොවූ බැවින් අහිතකර වූ ප්‍රතිවිපාක රැසකට මුහුණ දීමට සිදු විය. (5.3 රූපය).

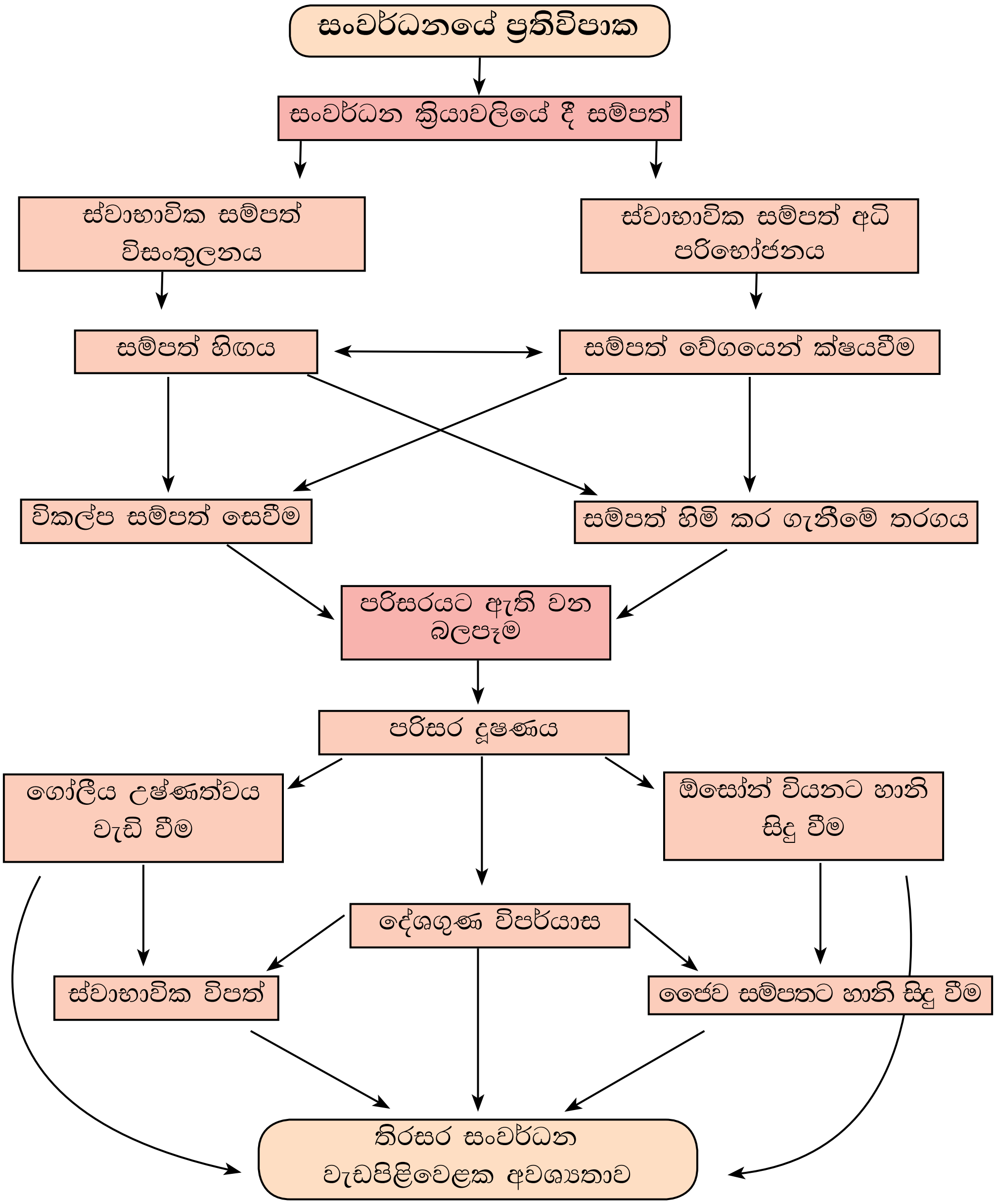

5.3 රූපය - සංවර්ධනයේ ප්‍රතිවිපාක

ජනසංඛ්‍යාවේ ශීඝ්‍ර වර්ධනයත් අවශ්‍යතා වැඩි වීම හා සංකීර්ණ වීමත් නිසා නව නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ පුළුල් වීමක් සිදු විය. විධිමත් පාලනයකින් තොර ව සිදු වූ කාර්මීකරණය හේතුකොට ගෙන ඇති වූ පාරිසරික විසංතුලනය මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑවේය. එබැවින් පාරිසරික විසංතුලනය වැළැක්වීම සහ පාරිසරික සමතුලිතතාව ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා තිරසර සංවර්ධනය කෙරෙහි අවධානය යොමු විය.

සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේ දී පරිසර කළමනාකරණය සහ සංවර්ධන කළමනාකරණය ඒකාබද්ධ කිරීම තිරසර සංවර්ධනයෙහි අරමුණ වේ. අනාගතය පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කරමින් මිනිසාගේ පැවැත්ම හා ජීවන රටාව උසස් කිරීම එමගින් සිදු වේ. එමෙන් ම ලෝකයේ සියලු ම රටවල් පරිසරය සුරැකීමේ ක්‍රියාදාමයට සෘජුව ම දායක වීම තිරසර සංවර්ධනය මගින් අපේක්ෂා කෙරේ.

ක්‍රියාකාරකම

රටක පැවැත්ම සඳහා තිරසර සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයක අවශ්‍යතාව නිදසුන් දෙමින් පැහැදිලි කරන්න.

පැවරුම්

01. ජනමාධ්‍ය තොරතුරු ඇසුරින් ලෝකයේ රටවල් සංවර්ධනය වීමේ දී මතු වී ඇති විවිධ ගැටලු සොයා ලේඛනයක් සකස් කරන්න.

02. එම ගැටලු විසඳීම සඳහා සුදුසු යෝජනා ඉදිරිපත් කරන්න.

ශ්‍රී ලංකාවේ මෑතකාලීන සංවර්ධන ක්‍රියාමාර්ග

ජලාශ්‍රිත ශිෂ්ටාචාර සමයේ ස්වයංපෝෂිත ආර්ථිකයක් ව පැවති ශ්‍රී ලංකාව, බටහිර ජාතීන්ගේ යටත් විජිතයක් වීමෙන් පසු ව ආනයන අපනයන ආර්ථිකයක් බවට පත් විය. නිදහස ලබා ගැනීමෙන් පසු ව ශ්‍රී ලංකාව තුළ ගොවි ජනපද ව්‍යාපාර, ගංගා නිම්න සංවර්ධන ව්‍යාපාර, බහුකාර්ය සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම, මහා පරිමාණ කර්මාන්ත, නිදහස් වෙළෙඳ කලාප, අපනයන ගම්මාන, කාර්මික ජනපද ආදී වශයෙන් විවිධ ක්ෂේත්‍ර ගණනාවක් ඔස්සේ සංවර්ධන කටයුතු සිදු විය.

වර්තමාන සංවර්ධන කටයුතුවල දී යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු වී තිබේ. රටක සංවර්ධන අවශ්‍යතාවක් සේ සැලකෙන යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම, මානව සම්පත සංවර්ධනයට ද ඉවහල් වේ.

යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම මගින්

- රටේ නව ප්‍රදේශ සංවර්ධනයට විවෘත වේ.
- වෙළෙඳපොළ පුළුල් වේ.
- නව නිෂ්පාදන කඩිනමින් වෙළෙඳපොළට ලැබේ.
- මගී හා භාණ්ඩ සංචලනය වේගවත් වේ.
- භෞතික දුර අඩු වීම මගින් කාලය ඉතිරි වේ.
- අභ්‍යන්තර සංක්‍රමණ රටාව වෙනස් වේ.
- නව රැකියා අවස්ථා උදා වේ.
- පැවති භාණ්ඩ හා සේවා සැපයුම් මාර්ග ජාලයෙහි වෙනසක් ඇති වේ (මෝටර් රථ, ගුවන්, වරාය).

නොමිලේ බෙදාහැරීම සඳහා ය.

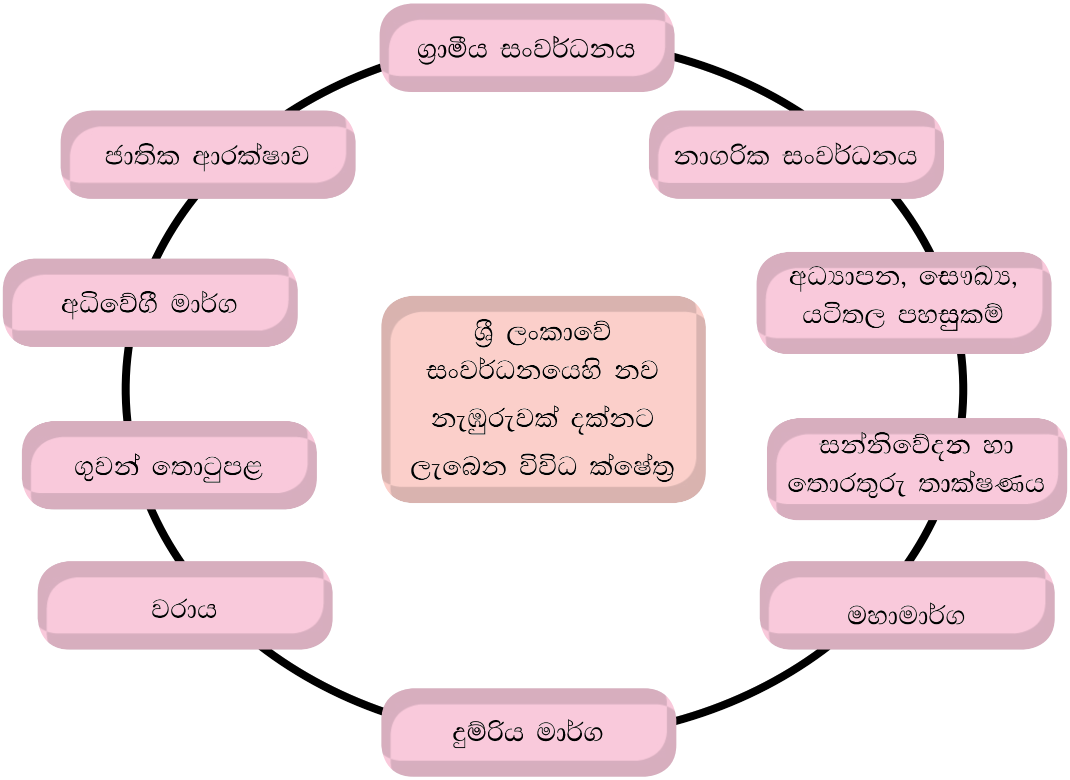

5.4 රූපය
ශ්‍රී ලංකාවේ මෑතකාලීන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති

මහාමාර්ග සහ දුම්රිය මාර්ග සංවර්ධනය

5.5 රූපය
අධිවේගී මාර්ග හුවමාරුවක්

- නව මාර්ග ගණනාවක් ඉදි වීම (කොළඹ - මාතර, කොළඹ - කටුනායක, කොළඹ පිටරවුම් පාර)
- යෝජිත අධිවේගී මාර්ග (කොළඹ - යාපනය, කොළඹ - මහනුවර, මාතර - හම්බන්තොට)
- උතුරු ප්‍රදේශවල මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘතිය යටතේ මහනුවර - යාපනය, පරන්තන් - පුනරීන්, මාන්කුලම් - වෙල්ලන්කුලම්, මඩකලපුව - ත්‍රිකුණාමලය වැනි මාර්ග රැසක ඉදිකිරීම් කටයුතු නිම කර තිබීම.
- මෙම මාර්ගවල මගී ප්‍රවාහනය සඳහා නවීන පහසුකම් සහිත බස් රථ යෙදවීම මගින් කාලය හා භෞතික දුර අවම වීම.
- පැවති මහාමාර්ග පුළුල් කිරීම හා කාපට් ඇතිරීම.

- ගුවන් පාලම් ඉදිකිරීමෙන් මාර්ග තදබදය අවම කිරීම. (නුගේගොඩ, රාගම, වේයන්ගොඩ ආදිය)
- භූගත උමං මාර්ග (රම්බොඩ) හා පදික මාරු (මහනුවර, බොරැල්ල) ඉදිකිරීම.
- අනවසර පදික ඉදිකිරීම් ඉවත් කොට මගී පදික වේදිකා ස්ථාපිත කර දීම. (කොළඹ කොටුව, පිටකොටුව, මහනුවර)
- දක්ෂිණ දුම්රිය මාර්ගය වැඩිදියුණු කිරීම.
- කැලණි වැලි මාර්ගය පුළුල් කිරීම.
- උතුරු දුම්රිය මාර්ගය යළි ඉදිකිරීම.
- මාතර - කතරගම යෝජිත දුම්රිය මාර්ගයේ දික්වැල්ල දක්වා වැඩකටයුතු ආරම්භ කිරීම.
- කොළඹ - යාපනය දුම්රිය මාර්ගය නැවත ඉදිකිරීම.

ක්‍රියාකාරකම්

01. ශ්‍රී ලංකා ආකෘති සිතියමක දැනට ඉදිකර ඇති අධිවේගී මාර්ග සහ ඉදිවෙමින් පවතින අධිවේගී මාර්ග ලකුණු කරන්න.

02. මහාමාර්ග සහ දුම්රිය මාර්ග දියුණු කිරීමෙන් රටකට ලැබෙන ප්‍රයෝජන සඳහන් කරන්න.

ගුවන් තොටුපළ හා වරාය සංවර්ධනය

- ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළක් ලෙස පැවති කටුනායක බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ නවීන පහසුකම් සහිත ව පුළුල් කිරීම.
- මත්තල ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ අලුතින් ඉදිකිරීම.
- අභ්‍යන්තර ගුවන් තොටුපළ (රත්මලාන, පළාලි, අනුරාධපුරය ආදී) සංවර්ධනය කිරීම.

5.6 රූපය
කොළඹ වරාය (නව ජැටිය සමග)

- ගුවන් තොටුපළ ආශ්‍රිත දුම්රිය, මෝටර් රථ හා යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම.
- ජාත්‍යන්තර ගුවන් සේවාව තුළ හදිසි අවශ්‍යතා සඳහා සේවා පහසුකම් සැපයිය හැකි මධ්‍යස්ථාන ලෙස කටුනායක සහ මත්තල ගුවන් තොටුපළවල් දියුණු කිරීම.
- කොළඹ වරාය, ඔලුවිල් වරාය වැඩිදියුණු කොට සේවා තත්ත්වයන් පුළුල් කිරීම.

නොමිලේ බෙදාහැරීම සඳහා ය.

- මාගම්පුර මහින්ද රාජපක්ෂ වරාය නවීන අංගෝපාංග සහිත ව ඉදිකිරීම. ඒ ආශ්‍රිත ව ප්‍රතිඅපනයනය, නැව්වලට ඉන්ධන, ජලය වැනි පහසුකම් සැපයීම සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු සැලසීම හා ඉන්ධන ගබඩා, වාහන අංගන, බහාලුම් පර්යන්ත වැනි පහසුකම් එම පරිසරය ආශ්‍රිත ව ඉදිකිරීමට කටයුතු සැලසුම් කිරීම.

5.7 රූපය
බහාලුම් නැවක්

- ශ්‍රී ලංකාව ජාත්‍යන්තර මුහුදු සේද මාවතේ කේන්ද්‍රගත ව පිහිටීමේ වැදගත්කම හඳුනා ගෙන බහාලුම් ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රතිඅපනයන මධ්‍යස්ථානයක් බවට පත් කිරීම.
- කොළඹ වරාය නගරය ආශ්‍රිත ව නිවාස සංකීර්ණ, සාප්පු සංකීර්ණ, හෝටල් සංකීර්ණ, සේවා මධ්‍යස්ථාන, විනෝදය සඳහා පහසුකම් සපයන ස්ථාන ඇතුළත් වන පරිදි සකස් කිරීමට සැලසුම් කිරීම.
- වියළි තටාංගන පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම.
- උතුරු, නැගෙනහිර හා ගාල්ල ඇතුළු පැරණි වරායන්හි පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම.

මේ නිසා ලොව විශාල ප්‍රමාණයේ නැව් මෙන් ම අති නවීන සුඛෝපභෝගී සංචාරක නැව්වල ද නැවතුම්පොළක් බවට ශ්‍රී ලංකාව පත්වනු ඇත.

මානව සම්පත් සංවර්ධනය

රටක් සංවර්ධනය කිරීමේ දී වැදගත් ම සම්පත ලෙස සැලකෙන්නේ මිනිසා ය. බුද්ධිය හා කුසලතා මගින් භෞතික පරිසරයේ ඇති සියලු ම සම්පත් උපයෝගි කර ගෙන නව නිර්මාණ හා නිෂ්පාදන සකස් කිරීමට මිනිසා සමත් වී ඇත. එනම් භෞතික පරිසරය මත සංස්කෘතික පරිසරය නිර්මාණය කරනු ලබන්නේ මිනිසා විසිනි. එබැවින් මිනිසාගේ කායික, මානසික කුසලතා මෙන් ම අධ්‍යාත්මික ගුණවගාවක් ඇති වන පරිදි මානව සම්පත සංවර්ධනය කිරීම සඳහා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සංවර්ධනයේ දී අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ශ්‍රී ලංකාව අතීතයේ සිට ම මානව හිතවාදී රටකි. නිදහස ලැබූ දා සිට ම අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය, ආරක්ෂාව නොමිලේ ලබා දුන් අතර සහන සේවා යටතේ දුම්රිය, මෝටර් රථ ප්‍රවාහනය වැනි සේවාවන් ද තෝරා ගත් පිරිස් සඳහා සපයා තිබේ. බලයට පත් වූ සෑම රජයක් ම පොදු සේවා පහසුකම් නොමිලේ ලබා දීම නිසා සුභසාධක රාජ්‍යයක් ලෙස ද ශ්‍රී ලංකාව හැඳින්වේ.

මානුෂ සංවර්ධනය සඳහා ජනසවිය, සමෘද්ධි, දිවිනැගුම, ප්‍රජා මූල සෞඛ්‍ය වැඩසටහන්, නිවාස සංවර්ධන ව්‍යාපෘති යනාදිය කලින් කලට ආරම්භ කරන ලදි. ග්‍රාමීය මට්ටමේ මාර්ග සංවර්ධනය සඳහා ''මගනැගුම'' වැනි ව්‍යාපෘති ද ස්වයං රැකියා අවස්ථා

සඳහා ග්‍රාමීය මට්ටමේ විවිධ ව්‍යාපෘති ද ආරම්භ කරමින් ප්‍රජාවට සංවර්ධන ප්‍රතිලාභ ලබා දීමට පියවර ගෙන ඇත. විවේකය හා විනෝදය ඵලදායි ලෙස ගත කිරීමේ අවස්ථා පුළුල් කිරීම ද මේ යටතේ සිදු වේ.

රටේ විවිධ ක්ෂේත්‍රවල සිදු වන දියුණුව මෙන් ම ග්‍රාමීය, නාගරික, පළාත් වශයෙන් ද නොයෙකුත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති යටතේ සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක වේ.

5.8 රූපය
දියවන්නා උද්‍යානය

රටක් සංවර්ධනය කිරීමේ දී ජනතාව සංවර්ධනයට සුදානම් කිරීමේ හැකියාව වර්ධනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනය නගාසිටුවීම ද අත්‍යවශ්‍ය වේ. මෙහි දී සැමට අධ්‍යාපනය ලබා දීම, අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක බව වැඩිදියුණු කිරීම, වෙනස් වන ශ්‍රම වෙළෙඳපොළට ගැළපෙන සේ අධ්‍යයන අවස්ථා සැලසීම වැනි ක්‍රියාමාර්ග කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු වී තිබේ. මේ සඳහා ගෙන ඇති පියවර රාශියකි.

අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයෙහි සංවර්ධනය

- ශිෂ්‍යාධාර ලබා දීම
- නවීන විද්‍යාගාර පහසුකම්
- නවෝද්‍යා පාසල්
- කාර්මික විද්‍යාල
- බහු තාක්ෂණික විද්‍යාල
- පාසල් හැරයන්නන් සඳහා වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථාන
- විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රමාණය හා ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව වැඩි කිරීම
- තාක්ෂණික විෂයයන් අ.පො.ස උසස් පෙළ සඳහා හඳුන්වා දීම
- පාසල් දහසේ වැඩ සැලැස්ම
- උසස් අධ්‍යාපන අවස්ථා පුළුල් වීම
- විද්‍යා පීඨ
- පරිගණක පුහුණු ආයතන

5.9 රූපය - ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනය නගාසිටුවීම සඳහා ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග

සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේ දී නිරෝගී ජනතාවක් බිහි කර ගැනීම ද අත්‍යවශ්‍ය සාධකයකි. ඒ සඳහා රටක සෞඛ්‍ය පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සිදු කළ යුතු වේ. සුභසාධන සේවාවක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයෙන් සිදු වන සේවය අගය කළ යුත්තකි. සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ සිදු වූ ප්‍රගතිය මතු දැක්වේ.

සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයෙහි ප්‍රගතිය

- ග්‍රාමීය රෝහල් පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම.
- විශේෂඥ විදේශ පුහුණු සේවාවන් වැඩිදියුණු කිරීම.
- රෝහල් කාර්යය මණ්ඩල වැඩි කිරීම.
- රෝග නිවාරණ වැඩසටහන් හඳුන්වා දීම.
- ළදරු/ ළමා/ මාතෘ/ වැඩිහිටි සායන පහසුකම් හා සේවා පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම.
- සැත්කම් සහ රෝග හඳුනා ගැනීමේ නවීන උපකරණ ලබා ගැනීම.
- ප්‍රජා මූල සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- ආයුර්වේද වෙදකම ප්‍රචලිත කිරීම.
- පාසල්/ කාර්යාල, සමිති සමාගම් ආදී ආයතන කේන්ද්‍ර කර ගෙන ජංගම සායන පුළුල් කිරීම.
- සැමට පිරිසිදු පානීය ජලය ලබා දිය යුතු ය, යන සංකල්පය මත පිහිටා කටයුතු කිරීම.
- සෞඛ්‍යයට හිතකර නොවන මහජන ක්‍රියාකාරකම් වැළැක්වීමට මැදිහත් වීම.
- යහපත් සෞඛ්‍ය පුරුදු පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම සඳහා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

ඉහත දැක්වෙන සේවා පහසුකම් පසු ගිය දශකයක පමණ කාලයක් තුළ දී ශ්‍රී ලංකාව තුළ සිදු වූ මානුෂ සංවර්ධනය ඉලක්ක කර ගත් සංවර්ධන වැඩසටහන් වේ. නිරෝගී සිරුරක් හා නිරෝගී මනසක් ඇති අය අධ්‍යාපනයේ ප්‍රතිලාභ උරුම කර ගැනීමට සමත් වන අතර ඔවුන් සංවර්ධන කාර්යයට යොමු කිරීම පහසු වේ. එමෙන් ම වෙනස් වීමට, වෙනස දරා ගැනීමට හා ප්‍රතිලාභ විඳ ගැනීමට ද ඔවුහු සමත් වෙති. එවන් පිරිසක් බිහි කර ගැනීම මගින් සමාජයීය පරිසරයක් ගොඩනැගීම, සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපන සංවර්ධනය තුළින් අපේක්ෂා කෙරේ.

ක්‍රියාකාරකම්

01. ශ්‍රී ලංකාවේ මානව සම්පත සංවර්ධනය සඳහා ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග පහක් ලියන්න.

02. එම ක්‍රියාමාර්ග රටේ සංවර්ධනයට දායක වන ආකාරය නිදසුන් දෙමින් පැහැදිලි කරන්න.

ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය

ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන කාර්යය පහසු කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ ගම, ග්‍රාම සේවක කොට්ඨාසය, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය, දිස්ත්‍රික්කය, පළාත ආදී වශයෙන් පරිපාලනමය බෙදීම් සකස් කර ඇත. එසේ ම ජාතික මට්ටමේ සිට ප්‍රාදේශීය මට්ටම දක්වා සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය ද විවිධ ක්‍රියදාමයන්ගෙන් යුක්ත වේ.

විවිධ ප්‍රදේශවල කේන්ද්‍රගත ව ඇති සම්පත් සහ භෞතික පරිසරය ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් විෂමතාව අවම වන පරිදි මානුෂ සුභසාධනය සඳහා කටයුතු කිරීම ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනයේ මූලික අරමුණ වේ.

මෙහිදී ගම සහ නගරය අතර පවතින පරතරය අවම කිරීමට කටයුතු කිරීම වැදගත් වේ. ඒ සඳහා නිදහසින් පසුව දශක ගණනාවක් තිස්සේ ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය සඳහා විවිධ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කරන ලදි. (5.1 වගුව).

5.1 වගුව - ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති

ගම	නගරය
• ජනසවිය, සමෘද්ධි හා දිවිනැගුම ව්‍යාපෘති මගින් ග්‍රාමීය දිළිඳු ජනතාව සවිමත් කිරීම. නිදසුන් ලෙස එමගින් නිවාස ගැටලුවට විසඳුම් ලබා දීම. • ඇඟළුම් කම්හල් 200 ව්‍යාපෘතිය මගින් ග්‍රාමීය රැකියා විරහිත බව විසඳීමට පියවර ගැනීම. • තාර, කාපට්, කොන්ක්‍රීට්, ගල් යනාදිය අතුරා ග්‍රාමීය මාර්ග පද්ධති ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම. • ''එක් ගමකට එක වැඩක්''යටතේ පොදු පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම. • ''දිවිනැගුම'' ව්‍යාපෘතිය යටතේ ග්‍රාමීය මට්ටමේ රැකියා විරහිත පුද්ගලයන්ගේ ආර්ථික ශක්තිය නංවාලීම සඳහා මංපෙත් හෙළි කර දීම. • ඈත දුෂ්කර හුදකලා ගම්මානවල ජන ජීවිතය උසස් කිරීම සඳහා ග්‍රාමීය කර්මාන්ත දියුණු කිරීම සහ ''ග්‍රාමීය විදුලි ව්‍යාපෘති'' ඇති කිරීම. • පානීය ජල අවශ්‍යතාව සහ භෝග වගාව සඳහා වූ ''ප්‍රජා මූලික ජල ව්‍යාපෘති'' ඇති කිරීම. • පූජනීය ස්ථාන, ක්‍රීඩා සංගම්, මරණාධාර සමිති වැනි ප්‍රජා සංවිධාන කේන්ද්‍ර කොට ගෙන ''ගැමි දිරිය'' වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම. • ග්‍රාමීය මට්ටමේ පවුල් ඒකක හා බැඳී කටයුතු කරන සේවාදායකයන් පත් කිරීම හා ඔවුන් දිරිගැන්වීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.	• මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් නාගරික ප්‍රදේශවල මාර්ග පුළුල් කිරීම. • පදික අනවසර ඉදිකිරීම් ඉවත් කර පදික වේදිකා පදිකයන් සඳහා ම නිදහස් කිරීම. • නගර සංවර්ධනය හා අලංකරණය (කොළඹ, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර කෝට්ටේ, ගාල්ල, නුවර...... ආදී) • නාගරික පරිසරය තුළ විවේකය හා විනෝදය ලබා ගැනීමේ අවස්ථා පුළුල් කිරීම. • ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් නාගරික නිවාස සංකීර්ණ ප්‍රතිසංස්කරණය, නව නිවාස සංකීර්ණ ඉදිකිරීම, සිරස් ව්‍යාප්තියකින් යුත් ඉදිකිරීම් වේගවත් වීම හා පැල්පත් ඉවත් කිරීමට කටයුතු කිරීම. • නව වෙළෙඳ සංකීර්ණ ඉදිකිරීම. • නාගරික වගුරු බිම් ඉවත් කර එම ප්‍රදේශවල, ක්‍රීඩා පිට්ටනි, ජල තටාක සහ විනෝද උද්‍යාන ඇති කිරීම. • නාගරික රථගාල් ඉදිකිරීම. • පොදු සේවා මධ්‍යස්ථාන ආශ්‍රිත පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම. • පළාත් සභා, ප්‍රාදේශීය සභා, නගර සභා සහ මහනගර සභා ආදී වශයෙන් පළාත් පරිපාලන ව්‍යුහයේ වෙනස්කම් සිදු කිරීම. • කසළ කළමනාකරණ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

ක්‍රියාකාරකම්

01. ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමෙන් ලබා ගත හැකි වාසි තුනක් සඳහන් කරන්න.

02. "ගම/ නගරය සංවර්ධනය වීම රටේ සංවර්ධනයට රුකුලකි" නිදසුන් දෙමින් පැහැදිලි කරන්න.

දැනුම පදනම් කර ගත් සංවර්ධනය හා තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය

විවිධ ක්ෂේත්‍ර පිළිබඳ තොරතුරු රැස් කිරීම, ගබඩා කිරීම, විශ්ලේෂණය කිරීම හා හුවමාරු කර ගැනීම සඳහා භාවිත කරන සේවාවක් ලෙස සන්නිවේදනය හා තොරතුරු තාක්ෂණය හැඳින්විය හැකි ය. එමගින් රටේ සංවර්ධනය මෙන් ම මානව සමාජයට ද පහසුකම් රැසක් හිමි ව ඇත.

- රටේ අභ්‍යන්තර හා බාහිර සම්බන්ධතා වැඩිදියුණු වීම.
- අධ්‍යාපනය සඳහා නව මං පෙත් හෙළි කර දීම.
- ඍජු සහ වක්‍ර රැකියා අවස්ථාවන් ඇති වීම/සේවාදායකයාට මෙන් ම සේවා යෝජකයාට ද අත් උදව්කරුවකු වීම.
- සාමාන්‍ය ජනතාවගේ දැනුම පුළුල් කර ගැනීම සහ සේවා අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමේ අවස්ථා පුළුල් වීම.
- ආපදා අවස්ථාවල දී කඩිනමින් දායක වීමේ අවස්ථා සැලසීම. (සුළි සුළං, ජලගැලීම්, නායයාම්, සුනාමි........ආදී)
- විද්‍යුත් මූල්‍ය සේවාවන් මගින් ගනු දෙනු ඉක්මන් වීම හා සුරක්ෂිත වීම. යනාදිය නිදසුන් කිහිපයකි.

තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ සේවා පහසුකම් ලබා ගැනීමට මෙවලම් භාවිතය සහ සුදුසු දෑ තෝරා ගැනීම පිළිබඳ ව මනා දැනුවත්භාවයක් පුද්ගලයා සතු වීම වැදගත් ය. මූලික අධ්‍යාපනය, තාක්ෂණික මෙවලම් හැසිරවීම, දත්ත රැස් කිරීම, ගබඩා කිරීම, විශ්ලේෂණය, සන්නිවේදනය ආදී වූ පියවර රැසක් පිළිබඳ දැනුවත් වීම මේ සඳහා අවශ්‍ය වේ. තොරතුරු සන්නිවේදනය හා තාක්ෂණය තුළින් විවිධ වෘත්තීන් සඳහා ද, අධ්‍යාපනයේ නියුතුවන්නන් සඳහා ද, නව මං පෙත් විවර කර ගැනීමේ අවස්ථා ශ්‍රී ලංකාව තුළ උදා වී තිබේ.

තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය පිළිබඳ දැනුම ලබා ගැනීම සඳහා මූලාශ්‍ර

- පාසල් පද්ධතියට තොරතුරු සන්නිවේදන ඒකක හා අන්තර්ජාල පහසුකම්
- ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිත ආයතන
- තරගකාරී පෞද්ගලික උසස් අධ්‍යාපන ආයතන
- නැණසල මධ්‍යස්ථාන සහ ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් ... ශ්‍රී ලංකා වැඩපිළිවෙළ මගින් සේවා පහසුකම්
- විදුලි සන්දේශ කොමිෂන් සභාව මගින් ලබා දෙන පහසුකම්
- 2013 වසරේ සිට ක්‍රියාත්මක වන අ.පො.ස (උසස් පෙළ) තාක්ෂණික විෂය ධාරාව
- විශ්වවිද්‍යාල හා උසස් අධ්‍යාපන ආයතන මගින් ලබා දෙන උසස් අධ්‍යාපන අවස්ථා

ක්‍රියාකාරකම්

01. ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ ක්ෂේත්‍රවල සංවර්ධනය සඳහා මෑත කාලීන ව සිදු වූ ප්‍රවණතා ඇතුළත් පත්‍රිකාවක් සකස් කරන්න.

02. රටක යටිතල පහසුකම් නගාසිටුවීම සංවර්ධනය කෙරෙහි බලපාන ආකාරය විස්තර කරන්න.

03. තොරතුරු සන්නිවේදන පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් ලබා ගත හැකි ප්‍රයෝජන ඇතුළත් කර ලේඛනයක් සකස් කරන්න.

04. අන්තර්ජාල සම්බන්ධතාවලින් ලැබිය හැකි වාසි හා අවාසි තුන බැගින් ලියන්න.

පැවරුම

ඔබ ජීවත්වන ප්‍රදේශයේ නගර හෝ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ක්‍රියාත්මක වන වැඩසටහන් පිළිබඳ තොරතුරු රැස් කර ක්ෂේත්‍ර පොතක් පිළියෙල කරන්න.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ සහ මූලාශ්‍ර

- මුදල් හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යාංශය(2013), වාර්ෂික වාර්තාව.

පාරිභාෂික වචන

- ගතික සංකල්පය - Static concept - நிலையான எண்ணக் கரு
- මූර්ත දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය - Gross national product - மொத்தத் தேசிய உற்பத்தி
- ප්‍රතිශීර්ෂ දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය - Gross national per-capita product - மொத்தத் தேசிய தனிநபர் உற்பத்தி
- දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයේ වර්ධන වේගය - Growth rate of G.N.P. - G.N.P. இன் வளர்ச்சி வீதம்
- භෞතික ජීවන තත්ත්ව දර්ශකය - Physical Quality of Life Index - பௌதிக வாழ்க்கைப் பண்புச் சுட்டெண்
- මානුෂ සංවර්ධන දර්ශකය - Human Development Index - மனித அபிவிருத்திச் சுட்டெண்
- මානුෂ දරිද්‍රතා දර්ශකය - Human Poverty Index - மனித வறுமைச் சுட்டெண்
- මානුෂ පීඩක දර්ශකය - Human Presume Index - மானிட ஊகச் சுட்டெண்
- සංගෘහිත දර්ශකය - Compact Index - கூட்டுச் சுட்டெண்
- ආයු අපේක්ෂාව - life expectancy - ஆயுள் எதிர்பார்ப்பு
- සාක්ෂරතාව - Literacy - எழுத்தறிவு
- ක්‍රය ශක්තිය - Purchasing power - கொள்ளளவு சக்தி
- තිරසර සංවර්ධනය - Sustainable development - நிலைத்திருக்கும் அபிவிருத்தி
- කාර්මීකරණය - Industrialization - கைத்தொழில் மயமாதல்
- පාරිසරික විසංතුලනය - Environmental disequilibrium - சூழல் சமநிலையின்மை
- පාරිසරික සමතුලිතතාව - Environmental equilibrium - சூழல் சமநிலை
- ජලාශ්‍රිත ශිෂ්ටාචාරය - Hydraulic civilization - நீர்வள நாகரிகம்
- ස්වයංපෝෂිත ආර්ථිකය - Self-sufficient economy - தன்னிறைவுப் பொருளாதாரம்
- ගොවි ජනපද - Agricultural Colonies - விவசாயக் காலனிகள்
- අපනයන ගම්මාන - Export villages - ஏற்றுமதிக் கிராமங்கள்

• ගංගා නිම්න සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	- River Valley Development Project	- ஆற்றுப் பள்ளத்தாக்கு அபிவிருத்திச் செயற்றிட்டம்
• බහුකාර්ය සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම	- Multi –Purpose Development Projects	- பல்நோக்கு அபிவிருத்திச் செயற்றிட்டம்
• නිදහස් වෙළෙඳ කලාප	- Free – trade zones	- சுதந்திர வர்த்தக வலயம்
• කාර්මික ජනපද	- Industrial colony	- கைத்தொழில் காலனி
• භාණ්ඩ සංචලනය	- Movement of goods	- பண்டங்களின் அசைவு
• අභ්‍යන්තර සංක්‍රමණ	- Internal migrations	- உள்நாட்டு இடப் பெயர்வு
• භූගත උමං මාර්ග	- Underground tunnels	- சுருங்கப் பாதைகள்
• පදික මාරු	- Pedestrian crossings	- பாதசாரிகள் கடவை
• අනවසර ඉදිකිරීම්	- Unauthorized structures	- சட்டவிரோதக் கட்டமைப்புகள்
• ප්‍රතිඅපනයන	- Re-exports	- மீள் ஏற்றுமதி
• වාහන අංගන	- Vehicle parks	- வாகன நிறுத்துமிடம்
• බහාලුම් ප්‍රවාහන	- Container transport	- கொள்கலன் போக்குவரத்து
• ප්‍රතිඅපනයන මධ්‍යස්ථානය	- Entrepot centre	- களஞ்சிய நிலையம்
• රෝග නිවාරණ වැඩසටහන්	- Curative programmes	- நோய் பரிகார நிகழ்ச்சித் திட்டம்
• මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	- Road Development Authority	- வீதி அபிவிருத்தி அதிகார சபை